

Transition governance

– en kritisk granskning av metod för utvärdering av
forsknings- och styrmedelsinsatser

Lena Neij

Sofie Sandin, Maria Johansson

Vi står inför stora utmaningar

Transition

Förändringarna som krävs beskrivs ofta i termer av “transitions”, dvs grundläggande förändringar av dominerande struktur, teknik, politik och livsstil

Transition governance

- Rätt utformade **forsknings-och styrmedelsinsatser** förväntas bidra till (grundläggande) förändringar
- En progression i utformningen av insatser kräver väl utformade **utvärderingsstrategier** som genererar lärande

Fokus på energieffektivisering i byggnader

En tvärvetenskaplig ansats

- Professor Lena Neij, IIIEE vid Lunds Universitet (miljö- och energisystemanalys, industriell miljöekonomi)
- Professor Per Mickwitz, Finlands miljöcentral (SYKE) (nationalekonomi, miljöpolitik, utvärderingsmetoder)
- Professor Mats Benner, ekonomihögskolan vid Lunds Universitet (sociologi, forskningspolitik)
- Professor Maria Johansson, Institutionen för arkitektur och byggd miljö vid Lunds Universitet (miljöpsykologi)
- Sofie Sandin, doktorand

Syfte

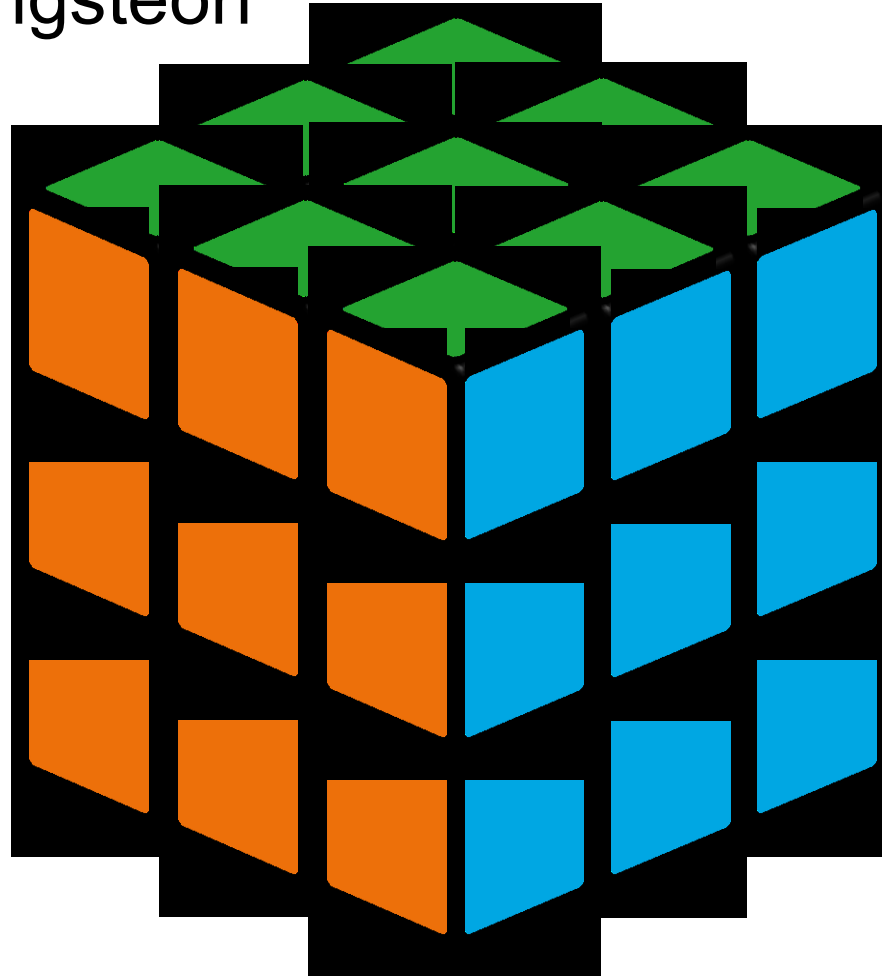
- Genomgång av relevanta teoriområden för utvärdering av energieffektivisering
- Kritisk analys av de metoder för utvärdering som används idag
- Föreslå utvärderingsstrategier som stödjer transformativa processer

Syfte

- **Genomgång av relevanta teoriområden för utvärdering av energieffektivisering**
- Kritisk analys av de metoder för utvärdering som används idag
- Föreslå utvärderingsstrategier som stödjer transformativa processer

Utvärderingsansats

Utvärderingsteori

Transition-
teorier

Policy analys

Miljöpsykologi

Vetenskaps-
sociologi

Etc.

Utvärderingsteori

Tre viktiga aspekter att beakta för en bra utvärdering

- Metod
- Värdekriterier
- Användning

Alkin & Christie (2013)

Transition litteraturen

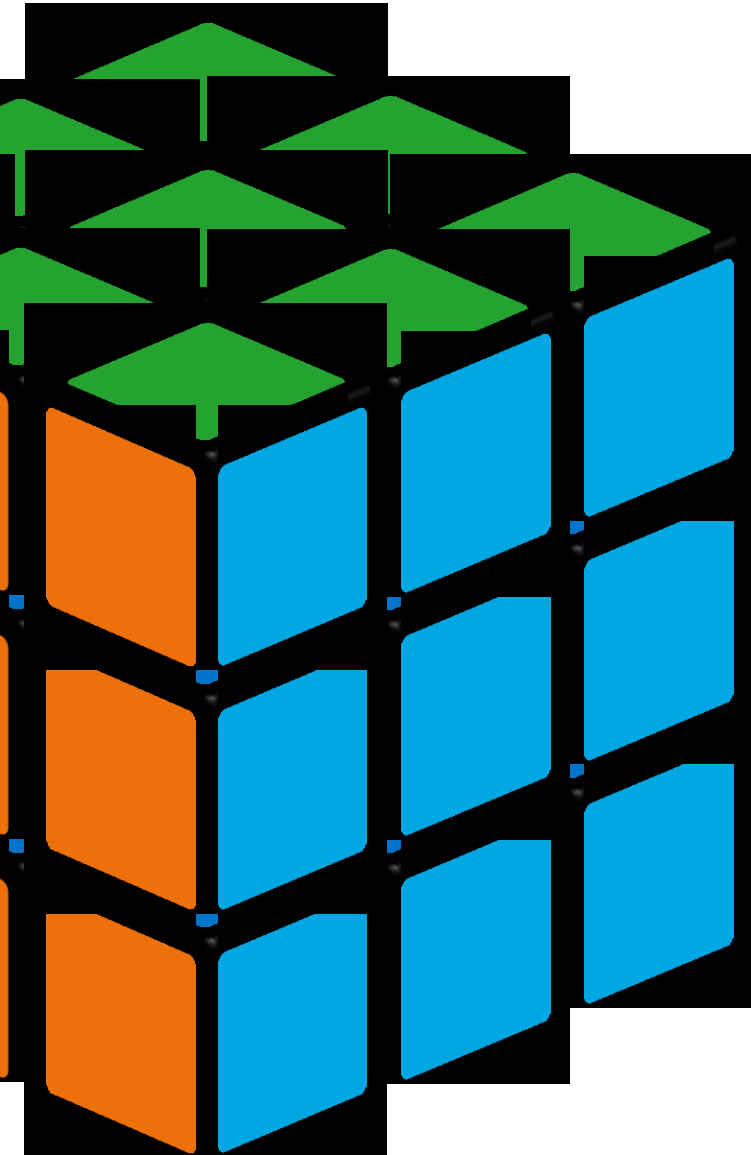
Viktiga aspekter för att beskriva transition

- Vision
- Experimenterande
- Lärande och reflektion

(systemperspektiv, stigberoende)

Miljöpsykologi

- Precisera beteendet
- Identifiera beteendets drivkrafter
- Anpassa interventionen till drivkrafter och beteende
- Följ upp effekten över tid

Syfte

- Genomgång av relevanta teoriområden för utvärdering av energieffektivisering
- **Kritisk analys av de metoder för utvärdering som används idag**
- Föreslå utvärderingsstrategier som stödjer transformativa processer

Kritiska analyser

Hur utvärderar vi forskningsinsatser?

Hur utvärderar vi styrmedelsinsatser?

Hur utvärderar vi beteende?

Exempel kritisk granskning

Utvärdering av styrmedel för energieffektivisering i byggnader

- Flera metoder används – men ingen triangulering
- Få värdekriterier används – främst impact
- Mycket sällan beaktas förändring i termer av transition – vision, experimenterande, lärande
- Begränsat systemperspektiv
- Flera aktörer inkluderas – men främst för datainsamling – inte för lärande och reflektion

Exempel kritisk granskning

Utvärdering av beteendeförändringar för energieffektivisering i byggnader

- Stor spännvidd och variation mellan utvärderingar med utgångspunkt i teknik och samhällsvetenskap
- Vanligt förekommande med bristande precision och analys av det studerade beteendet och dess drivkrafter
- Val av intervention ofta motiverat med tidigare användning snarare än interventionens relevans för målgruppens beteende

Syfte

- Genomgång av relevanta teoriområden för utvärdering av energieffektivisering
- Kritisk analys av de metoder för utvärdering som används idag
- **Föreslå utvärderingsstrategier som stödjer transformativa processer**

Projektet slutredovisas december 2018

Tack!

Lena Neij , Sofie Sandin

International Institute for Industrial Environmental
Economics (IIIEE), Lunds Universitet

lena.neij@iiiee.lu.se; sofie.sandin@iiiee.lu.se

Maria Johansson, Miljöpsykologi, Institutionen för
arkitektur och byggd miljö vid Lunds Universitet

maria.johansson@arkitektur.lth.se